

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

17 maart 2008

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de dames Tinne Rombouts en Els Robeyns en de heren Jos De Meyer, Karlos Callens
en Mark Demesmaecker –**

betreffende de gezondheidscontrole van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

VERSLAG

**namens de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door de heer Johan Verstreken
aan de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jos De Meyer.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Frans Wymeersch;
de heer Jos De Meyer, mevrouw Tinne Rombouts;
de heren Karlos Callens, Jul Van Aperen;
de heer Jacky Maes, mevrouw Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

de heer Mark Demesmaecker;
de heer Jef Tavernier.

Zie:

1535 (2007-2008)

- Nr. 1: Voorstel van resolutie
- Nr. 2: Amendementen

DAMES EN HEREN,

Op dinsdag 11 maart 2008 besprak de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid het voorstel van resolutie betreffende de gezondheidscontrole van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid.

Op dinsdag 11 december 2007 hield de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid een gedachtewisseling over de 'health check' van het gemeenschappelijk landbouwbeleid met mevrouw Sophie Dewispelaere, raadgever van het kabinet van de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 1495/1*).

Op dinsdag 15 januari hield de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid een hoorzitting over de health check van het gemeenschappelijk landbouwbeleid met de heer Piet Vanthemsche, ondervoorzitter van de Boerenbond, en de heer Camiel Adriaens, nationaal voorzitter van het Algemeen Boerensyndicaat (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 1516/1*).

1. Toelichting door mevrouw Tinne Rombouts

De discussie over de gezondheidscontrole van het gemeenschappelijk landbouwbeleid is actueel en belangrijk omdat ze rechtstreekse gevolgen heeft voor de Vlaamse land- en tuinbouw.

Dit voorstel van resolutie vraagt de Vlaamse Regering te ijveren voor voldoende middelen voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Het budget voor het Europese landbouwbeleid is de voorbije jaren immers onder druk komen te staan.

Gezien de landbouwsector argwanend staat tegenover de verdere ontkoppeling van de toeslagrechten, wordt de Vlaamse Regering gevraagd tijdens de besprekingen rekening te houden met de specificiteit van de Vlaamse (sub)sectoren. Daarnaast moet de evolutie naar meer forfaitair berekende toeslagrechten met de nodige omzichtigheid benaderd worden. Het voorstel van resolutie vraagt eveneens te ijveren voor een betere werking van de randvoorwaarden door een doorgedreven administratieve vereenvoudiging en door het educatieve en sensibiliserende karakter ervan te benadrukken. De randvoorwaarden zijn immers niet louter bestraffend.

Met betrekking tot de marktregulerende instrumenten waarschuwt het voorstel van resolutie dat de recente positieve prijsevoluties geen argument zijn om de marktreguleringsinstrumenten overboord te

gooien. Daarnaast moeten de Vlaamse melkveehouders voldoende tijd en ruimte krijgen om zich geleidelijk aan te passen aan de afschaffing van het melkquotastelsel. De indieners pleiten daarmee niet voor een afschaffing van het melkquotastelsel.

Het voorstel van resolutie vraagt ook aandacht voor nieuwe uitdagingen. Het Europese landbouwbeleid moet oog hebben voor de continue roep om innovatie en ontwikkeling. Omdat de risico's voor land- en tuinbouw steeds toenemen, moet werk worden gemaakt van volwaardige risicobeheersing. Het voorstel van resolutie wil daar nog enkele andere uitdagingen aan toevoegen: vereenvoudiging, Europese steun voor de zorgboerderijen en stimuli voor een snellere generatiewisseling.

Ten slotte wordt de Vlaamse Regering gevraagd systematisch te werken aan een positief landbouwimago en duiding te geven bij het Europese landbouwbeleid. Het cliché leeft immers dat landbouw overleeft dankzij subsidies van de Europese Unie. Een en ander moet in een correct perspectief geplaatst worden.

2. Bespreking

De heer *Stefaan Sintobin* vraagt wat de indieners gezien de crisis waarmee de sector kampt, bedoelen met 'de huidige positieve prijsevoluties'. Mevrouw *Tinne Rombouts* beaamt dat er sprake is van crisis in een aantal landbouwsectoren. Anderzijds is het zo dat de prijs van een aantal landbouwproducten die Europese marktregulerende maatregelen genieten, recent is gestegen. De huidige prijsstijging mag geen argument zijn om marktregulerende instrumenten af te schaffen gezien het fluctuerende karakter van de landbouwmarkt.

Uit 3°, b), leidt de heer *Stefaan Sintobin* af dat de indieners zich neerleggen bij de afschaffing van het melkquotastelsel. Mevrouw *Tinne Rombouts* ontkent dat. Zij pleit evenwel voor realisme. Het is haar aanvoelen dat de afschaffing zo goed als een feit is. De mogelijke gevolgen moeten tijdig ingeschat worden zodat de sector de kans krijgt zich aan te passen aan de nieuwe situatie.

Mevrouw *Vera Dua* noemt de gezondheidscontrole een van de stappen in de overgang van een gecontroleerde op een geliberaliseerde landbouw. Daarnaast wil de Europese Commissie op deze manier het landbouwbudget verminderen. De Europese Commissie probeert daarbij de sociale gevolgen tot een minimum te beperken.

Groen! staat niet negatief ten opzichte van de voorstellen van de Europese Commissie, maar is van oordeel dat een aantal kansen gemist wordt. De ge-

zondheidscontrole tekent de grote lijnen van het Europese landbouwbeleid na 2013: geleidelijke afschaffing van aan productie gekoppelde subsidies, vereenvoudiging van de bedrijfstoelage, verdere afbouw van marktinterventie en ten slotte extra middelen voor plattelandsontwikkeling en duurzame landbouw. De gezondheidscontrole speelt echter onvoldoende in op nieuwe uitdagingen.

Omdat de Europese Commissie op basis van het Europees Transparantie-initiatief (ETI) duidelijk moet aangeven wie subsidies geniet, blijkt duidelijk dat subsidies onevenwichtig verdeeld worden. Een kleine groep grootgrondeigenaars, die niet allemaal landbouwbedrijven runnen, profiteren het meest van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. In dit opzicht staat de spreekster positief tegenover de discussie om een maximum- en minimumtoeslag in te voeren. Europa moet zich grondig bezinnen over de vraag of subsidies steeds in de juiste regio en bij de juiste landbouwer terechtkomen. Mevrouw Dua denkt dat de gezondheidscontrole de kans laat liggen om dankzij transparantie het maatschappelijk draagvlak van de landbouw te vergroten.

Daarnaast speelt de Europese Unie met de gezondheidscontrole in op wat de Wereldhandelsorganisatie (WTO) verwacht. Mevrouw Dua verklaart het daar niet mee eens te zijn. Ze wijst er voorts op dat in dit debat onvoldoende rekening wordt gehouden met de toegenomen import van landbouwproducten uit derde landen. Deze geïmporteerde landbouwproducten zijn goedkoper omdat ze niet hoeven te voldoen aan dezelfde voorwaarden als de producten van Europese landbouwers. In deze context beschouwen landbouworganisaties de terechte randvoorwaarden inzake bijvoorbeeld milieu, dierenwelzijn en kwaliteit waaraan Europese landbouwers moeten voldoen als concurrentienadeel. De Europese Commissie pakt dit probleem onvoldoende assertief aan.

De gezondheidscontrole onderschat volgens mevrouw Vera Dua de impact van de nieuwe uitdagingen. Op mondiaal vlak stijgen de investeringen in agrobrandstof. Daarnaast is de graanoogst een aantal keren mislukt onder meer als gevolg van de klimaatverandering. Het mondiale aanbod aan levensmiddelen is als gevolg daarvan gedaald terwijl de wereldbevolking blijft groeien. Wijzigende eetgewoontes in een aantal landen zorgen voor een bijkomende vraag naar voedsel. Op dit ogenblik beconcurreren agroproducten voor voedsel en agroproducten voor brandstof elkaar in de strijd om grond. Deze concurrentiestrijd onderschatten zou een ernstige politieke fout zijn. Agrobrandstof toevoegen aan minerale brandstoffen zonder effectenbeoordeling zou eveneens een grove misvatting zijn. Mevrouw Vera Dua heeft zich steeds verzet tegen druk om grond geschikt voor voedselproductie te gebruiken om wa-

gens te laten rondrijden omdat zulks gezien de stijgende wereldbevolking onhoudbaar is.

Uit het betoog van mevrouw Dua leidt de heer *Karlos Callens* af dat Groen! zijn houding over biobrandstof volledig heeft gewijzigd.

Mevrouw *Vera Dua* antwoordt dat Groen! altijd gepleit heeft voor een Europees ecolabel voor biobrandstof. Dergelijk label garandeert dat biobrandstoffen geen ecologische neveneffecten hebben.

Mevrouw Vera Dua is van oordeel dat de doelstellingen van het oorspronkelijke gemeenschappelijke landbouwbeleid aan herziening toe zijn. Het landbouwbeleid schenkt toenemende aandacht aan plattelandsontwikkeling en duurzame landbouw. Landbouw wordt als het ware gesubsidieerd voor zijn bijdrage aan de samenleving.

De verschuiving van middelen naar de tweede pijler is interessant voor de Europese Commissie vanwege de cofinanciering door de lidstaten. Mevrouw Vera Dua waarschuwt echter voor een verborgen agenda. Het ultieme doel is volgens haar minder middelen voor landbouw. In dat opzicht is ze het eens met de vraag aan de Vlaamse Regering om te blijven ijveren voor voldoende middelen. Ze herhaalt dat subsidies niet altijd terechtkomen waar ze dienen terecht te komen. Daarnaast blijven schaalvergroting en intensifiëring landbouwers uit de sector verjagen ondanks aandacht voor plattelandsontwikkeling.

Afsluitend dient mevrouw Vera Dua twee amendementen in om meer aandacht te vragen voor de biologische landbouw omdat de biologische landbouw een antwoord geeft op een aantal verzuchtingen (*Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, nr. 1535/2). Op Europees vlak heeft de biologische landbouw zijn plek gevonden. In Vlaanderen is dat echter om tal van redenen niet het geval. Met haar amendementen wil mevrouw Dua de Vlaamse Regering aanzetten op Europees niveau voor een bioactieplan te pleiten en de biologische landbouw te stimuleren.

De heer *Karlos Callens* antwoordt dat in het voorstel van resolutie onder 5° gepleit wordt voor 'betaalbaar en kwaliteitsvol voedsel'. De biologische landbouw valt onder deze noemer. Deze bepaling bewijst dat het niet de bedoeling is biologische landbouw af te bouwen.

Mevrouw *Tinne Rombouts* zegt dat landbouw en landbouwbeleid heel brede thema's zijn. Landbouwbeleid is complexer dan dit voorstel van resolutie, dat uitsluitend over de gezondheidscontrole gaat. Dat is de reden waarom dit voorstel van resolutie geen bepalingen bevat over biologische landbouw. Dat verklaart ook waarom dit voorstel van resolutie geen

bepalingen bevat over concurrentienadeel als gevolg van de randvoorwaarden. Ze verwijst in dat opzicht naar de met redenen omklede motie van 5 maart 2008 waarin de Vlaamse Regering wordt gevraagd aandacht te besteden aan de concurrentienadelen van de Vlaamse land- en tuinbouw en op Vlaams en Europees niveau een oplossing te zoeken (*Parl. St. Vl. Parl. 2007-08, nr. 1557/3*). In dezelfde met redenen omklede motie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering stappen te zetten om tot een transparanter prijzenbeleid te komen.

Volgens mevrouw *Vera Dua* is de Europese Commissie onvoldoende begaan met de prijs. Europa kende lange tijd een gecontroleerd prijzenbeleid, terwijl het verschil tussen de prijs die de consument betaalt en de ontvangsten van de landbouwer op dit ogenblik ontstellend groot is. De Europese Commissie zou inspanningen moeten leveren om de macht van de zogenaamde poortwachters die de voedselmarkt monopoliseren, terug te dringen zodat de producent voldoende betaald wordt en de consument niet te veel betaalt.

Mevrouw *Tinne Rombouts* is ingenomen met de unanieme steun om op Europees niveau te ijveren voor voldoende landbouwmiddelen. Het Europese landbouwbeleid is immers cruciaal voor de Vlaamse land- en tuinbouw. Net zoals mevrouw Dua is ze van oordeel dat voedselproductie delicaat en belangrijk is. In de zoektocht naar alternatieve energie verdient biobrandstof alle steun maar tegelijk moet worden onderzocht hoe negatieve effecten binnen de perken gehouden kunnen worden.

De spreekster benadrukt dat de tweede pijler van het landbouwbeleid niet belangrijker mag worden dan de eerste. Het Europese landbouwbeleid moet zijn middelen en aandacht evenwichtig verdelen over voedselproductie en plattelandsbeleid. Land- en tuinbouw verdienen steun om hun nieuwe maatschappelijke opdracht te vervullen maar de eerste pijler blijft belangrijk.

Mevrouw *Tinne Rombouts* erkent dat een aantal grootgrondbezitters gesubsidieerd wordt door de Europese Unie. Ze waarschuwt tegen overmatige aandacht voor dit fenomeen omdat het de volledige land- en tuinbouwsector in een slecht daglicht stelt terwijl het in België niet voorkomt.

De heer *Karlos Callens* antwoordt dat de ondertoon van dit voorstel van resolutie is dat de landbouw continu evolueert en daardoor heel gevoelig is. Als het Vlaams Parlement nalaat te reageren op de gezondheidscontrole verhoogt het risico op beslissingen die nefast zijn op korte termijn. Dit voorstel van resolutie vraagt in wezen aan de Europese Commissie om voorzichtig op te treden. Het Vlaams Parle-

ment pleit niet voor een ander landbouwbeleid.

3. Indicatieve stemming

De amendementen 1 en 2 worden met zes stemmen tegen niet aangenomen.

Het voorstel van resolutie wordt unaniem door de zes aanwezige leden aangenomen.

De verslaggever,

Johan VERSTREKEN

De voorzitter,

Jos DE MEYER